

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSGYEYTEM ES A PEDAGOGIAI FOISKOLA LAPJA

II. évf. 22. szám

1954 november 23

Ára 40 fillér

Tanácskozás és nemzeti összefogás

Az elmúlt tíz esztendő története mélyreható állambölcséleti tanulságokat nyújt számunkra. Az imperialista-burzsoa és a szocialista államszervezet lényegbevágó különbsége, hogy az előbbi a történelmi mozdulatlan sárgát hirdeti és tagadja a társadalmi fejlődés elvét. Egy kizsákmányoló kisebbség érdekében igyekszik megmerevíteni a múltat mindazoknak az eszközöknek a fenntartásával, amelyek az uralkodó osztály érdekeit szolgálják. Ezzel szemben a szocialista állam a haladás jelszavát írta zászlajára, dialektikusnak, az élethez alkalmazkodva formálja a dolgok menetét.

Ehhez az etapphoz érkezett el a szocializmus építő államunk felszabadulásának tizedik esztendejében.

Az országgyűlés által életrehozott tanácskövetvény minden sora a nemzeti erők összefogását sugározza. A burzsoa állam az államhatalmi ágak (törvényhozó, végrehajtó és bírói hatalom) megosztásának elvi alapján áll, és ezt azzal indokolja, hogy az egyik hatalmi ág állandóan fékezi és ellensúlyozza a másikat a túlkapásait. A valóságban azonban ez az elmélet csak írott betű, mert a törvényhozó és végrehajtó hatalmat a burzsoázia tartja kezében, és mindkettőt felhasználja a dolgozók kíméletlen elnyomására és kizsákmányolására. A marxista állam elveti az államhatalmi ágak megosztásának burzsoa elméletét és az államvezetést a munkások által irányított egységes hatalom elvén gyakorolja.

Népi demokráciánkban a munkások által vezetett dolgozó nép kezében van az egész államhatalom. Az országgyűlés, mint a legfelsőbb államhatalmi szerv, gyakorolja a népszuverenitásból folyó összes jogokat, meghatározza a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit. Az országgyűlésben jut kifejezésre az az alkotmányos tétel, hogy a Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népre. Ezt tükrözi az államhatalom gyakorlásában megnyilvánuló munkamegosztás: az államhatalom legfőbb szerveinek rendszere mellett az államhatalom helyi szerveinek rendszere. Ez utóbbiak a tanácsok, a dolgozók közvetlenül választott képviselői önkormányzati szervei, amelyek területükön egyszerűen a központi hatalom végrehajtó szervei is. A tanácsok az államhatalom legfelsőbb szervei által megállapított irányelvek alapján a helyi sajátosságok figyelembevételével és a lakosság széles tömegeire támaszkodva vezetnek területük társadalmi, gazdasági és kulturális életét.

Az államhatalom egységét a szocialista állam alapvető szervezeti törvénye: a demokratikus centralizmus biztosítja. Az állam központosított vezetése a legteljesebb mértékben figyelembe veszi a helyi sajátosságokat és kezdeményezéseket. Népi demokráciánkban nincs ellentét a helyi és központi érdekek között és ezért nem lehetséges az állam központi és helyi szerveinek szembeállítását sem. Az ország dolgozó népe alkotó módon vett részt új tanácskövetvényünk létrehozásában, amely fokozottan biztosította, hogy tevékenyen és döntő szóval érvényesüljön az államhatalom gyakorlásában. E törvény fokozza a helyi tanácsok felelősségét és lehetővé teszi munkájuknak népi ellenőrzését. Azáltal, hogy a törvény nagyobb hatáskört ad a tanácsoknak, a tanácsok közelebb kerül a választóihoz. A küldöttek választása területi elv alapján történik.

A jogi kar hallgatóinak tanulmányi fegyelméről

A múltkoriban bementem a Diáklubbba, ahol ismerős társaságot találtam nagy beszélgetés közben. Közéjük ültem, mert rólunk, jogászokról, különösen fegyelmi helyzetünkről beszéltek. Elgondolkodva hallgattam meg véleményüket, amely — őszintén megvallva — nem a legjobb volt, és utána igyekeztem objektív választ adni nekik. A beszélgetés után elhatároztam: írok a jogászok fegyelmének valódi helyzetéről, így talán sok egyetemista tisztább képet nyer rólok.

Egyesek szerint karunkon rossz a tanulmányi fegyelm. Nem szeretném, ha ezt «szerecsen mosdatásnak» vennék, de ezt nem írom alá.

Fegyelmi téren a legnagyobb hiányosság a diákokonban van. Itt pl. megtörtént, hogy nagyobb összegekben kártáztak, »a társadalmi tulajdonnal úgy bántak, mint a Csáky szalmájával«, vagy, hogy egyesek részegen mentek be az otthonba.

Az órák alatti fegyelm a legtöbb előadás alatt megfelelő. Fegyelméletlenség azonban előfordulnak a római jogi előadásokon, ahol egyesek visszaélnek azzal, hogy két tanfolyam hallgatja együtt ezen előadásokat és így nehezebb megtalálni a fegyelméletlen hallgatót. Ez a magatartás szegénytelen és gyáva emberekre vall, mert csak a gyáva húzódik meg a nagy

cialista állam alapvető szervezeti törvénye: a demokratikus centralizmus biztosítja. Az állam központosított vezetése a legteljesebb mértékben figyelembe veszi a helyi sajátosságokat és kezdeményezéseket. Népi demokráciánkban nincs ellentét a helyi és központi érdekek között és ezért nem lehetséges az állam központi és helyi szerveinek szembeállítását sem. Az ország dolgozó népe alkotó módon vett részt új tanácskövetvényünk létrehozásában, amely fokozottan biztosította, hogy tevékenyen és döntő szóval érvényesüljön az államhatalom gyakorlásában. E törvény fokozza a helyi tanácsok felelősségét és lehetővé teszi munkájuknak népi ellenőrzését. Azáltal, hogy a törvény nagyobb hatáskört ad a tanácsoknak, a tanácsok közelebb kerül a választóihoz. A küldöttek választása területi elv alapján történik.

A közeli napokban választásra kerülő tanácsok a Hazafias Népfőnt programjával foglalják el helyüket a tanácsokban. A Hazafias Népfőnt programját az egész magyar nemzet nagy lelkesedéssel teszi magáévá, mert meggyőződött róla, hogy népünk összefogásának hajtóereje mindig a nemzeti összefogás volt.

E program egyetemünkön és főiskolánkon is feloldotta azt a passzivitást, ami egyeseknél az utóbbi időben a politika iránt megmutatkozott. Tanácsjelölteink sorában vannak párttagok és pártönkívüliek, öregek és fiatalok, professzorok és hallgatók, akik hirdetni fogják a nemzeti összefogás célkitűzését. Hirdetni fogják a hazafias tömegek érdekességét; a nemzeti összefogás szociális haladás nélkül nem lehet tartós és eredményes. Ezeréves történelmünk a nemzeti összefogásról azt tanítja, hogy a haladó erőknek kitartó harcot kell folytatniuk a minél szélesebb tömegek tevékeny támogatásának megnyeréséért és e harc során megalkuvás nélkül, az egyes társadalmi rétegek sajátos fejlődésének tekintetbevételével, fokról-fokra kell kiépíteniük a nemzeti egységet.

Tisztában vagyunk azzal, hogy ezen a téren még mulasztásaink vannak, ezeket a mulasztásokat kell pótolnunk elkövetkező munkánkban. A nemzeti összefogás programja tevékenyen szolgálja a hazafias tömegek érdekességét. A Hazafias Népfőnt új, tágabb kereteket fog adni munkánknak, szocialista értelmiségét, szocialista termelési viszonyokat, a tömegek aktivitását, a néphatalom alapjainak szélesebbre építését jelenti.

E. K.

tömegekben, hogy ott legyen »nagy fiú« vagy »nagy leány«. Azonban, mint már mondtam, az órák nagy többségében jó a fegyelm. A II. éves hallgatóink például nagyon örültek, amikor Schultheisz professzor elvtárs, az egyik büntetőjogi előadásban azt mondta, hogy nagyon szívesen és örömmel jön ehhez az évfolyamhoz előadást tartani. De lehetne még tovább sorolni a példákat a II. évfolyamon a Szovjetunió államrendszerére, a IV. évfolyam nemzetközi jogi előadásai alatti fegyelméről és így tovább.

Abban, hogy a fegyelm nem megfelelő, nagyban felelős a DISZ-szervezet is. Gyakran maguk a DISZ-vezetők vagy a párttagok sem mutatnak jó példát. A most megválasztandó új vezetőség elsőrendű feladatának tekintse a fegyelm megszilárdítását ott, ahol ez szükséges. A vezetőségbe olyan tagok kerüljenek be, akik fegyelmi magatartásban is példamutatók.

Ha majd a diákokonban nem lesz fegyelméletlenség, ha minden órák egyformán jó lesz a fegyelm, akkor hallgatóink joggal büszkélkedhetnek azzal, hogy ők is országunk parancsnokai karának lesznek tagjai, és fegyelmélettel, pontos, odaadó munkával készülnek erre a nagy feladatra.

Gottlieb Mária
II. é. joghallgató

A szakérettségis hallgatók kérdése a Természettudományi Karon

Az elmúlt tanév végén és az idei tanév elején az utóvizsga időszakban feltűnően sok szakérettségis hallgató morzsolódott le a Természettudományi Kar hallgatói közül. Miután nem közömbös számunkra, hogy a szakérettségis tanfolyamot végzett hallgatók elvégzik-e az Egyetemet, közelebbről is vizsgáljuk tárgyává tettük ezt a kérdést.

Kétségtelen, hogy az Egyetemre kerülő szakérettségis hallgatók kisebb-nagyobb mértékben segítségre szorulnak. Megvizsgáltuk az egyes intézetek munkáját abból a szempontból, hogy vajon komolyan foglalkoznak-e ezekkel a hallgatókkal, szívügyüknek tekintik-e

a szakérettségisekkel való foglalkozást.

Megállapítható, hogy különösen a nehezebb tárgyaknál az intézetek még az elmúlt években öntevékenyen, a minisztériumi rendelkezés után pedig még fokozottabb mértékben megszervezték a szakérettségis hallgatókkal való foglalkozást oly módon, hogy egy-egy asszisztens a tárgy természetétől függően, 3-8 hallgatóval foglalkozott. Sok esetben — különösen matematikai tárgyaknál — egyénileg is foglalkoztak a hallgatókkal. Az oktatószemélyzet munkáját azonban sok esetben nem kísérte a kívánt eredmény, mert a szakérettségis hallgatók egyes esetekben szinte személyes sértésnek veszik, hogy külön akarnak velük foglalkozni. Áll ez különösen egyes szakok III. és IV. éveseinél. Az érintettek egy része meg azért elégedetlen, mert terhesebb tartja a heti kötelező óraszám felüli foglalkozást, úgy, hogy csak kisebb részük veszi szívesen a segítséget. Úgy érezzük, hogy az intézetek a lemorzsolódás megakadályozására minden tőlük telhetőt megtesznek.

Ennek ellenére, mint említettem, az elmúlt tanév folyamán mégis igen nagymértékű volt a lemorzsolódás. Az elmúlt tanévben 27 I. éves szakérettségis hallgató volt a Természettudományi Karon. Többeségük a Szegedi Ifjú Gárda (11) és a debreceni Szakérettségis Tanfolyamról (14) került ki, egy-egy pedig a budapesti Bagi Ilona Szakérettségis Kollégiumból, illetve a pécsi Állami Szakérettségis Diákotthonból. Tanulmányi eredményeik alapján:

a szegediek közül kitűnő	3
jeles	1
jó	5
közepes	2

a debreceniek közül kitűnő nem	1
jeles	1
jó	7
közepes	6

A pécsi hallgató közepes, a budapesti hallgató jó érettségi bizonyítvánnyal jött Egyetemünkre. Feltűnő volt, hogy valamennyi debreceni mat.-fiz. szakos hallgató az elmúlt tanév folyamán, illetve az utóvizsgák idején lemorzsolódott.

A lemorzsolódás

oka egyenlő betegség, hétnél tanulmányi ok volt. Nem sokkal jobb a helyzet a Szegedi Ifjú Gárda Szakérettségis Tanfolyamról kikerült hallgatóknál sem. Négy hallgató közül csak egy jutott tovább a II. évfolyamra, egy férjhez ment, két hallgató — közülük egyik kitűnő — tanulmányi ok miatt lemorzsolódott. A matematika-fizika szakon a nehézséget főleg az analízis, algebra és számelmélet okozta. Problémát okozott a tanév folyamán a jegyzet is. Az egyes részletek sohasem érkeztek időben. Hátrány volt a jegyzet terjedelme is. Az előadó éppen a könnyebb megértés kedvéért egy-egy kérdést több oldalról igyekezett megvilágítani és a még kevés kritikával rendelkező hallgatók nem tudták a lényegét kiszűrni belőle.

Sajnálatos volt, hogy a vegyész szakon a II. évben nem maradt szakérettségis hallgató 5 közül a jeles eredményű beteg lett, az egyik jó eredményű hallgató fegyelmivel eltávolították az Egyetemről, a többiek pedig kémia, fi-

zika, illetve matematikai tárgyakból szerzett többszöri elégtelen érdemjegyek miatt morzsolódtak le. Pedig ezekkel a hallgatókkal nemcsak a vizsgaidőszakban, de a fél-évi folyamán is sokat foglalkoztak egyénileg.

Aránylag kis mértékű lemorzsolódás történt a kémia-fizika szakon, 3 hallgató közül csak a közepes rendű érettségi bizonyítvánnyal rendelkező maradt ki. Hasonló a helyzet a biológia-kémia szakon, 5 hallgató közül kettő jelenleg másodéves, egy hallgató tbc. fertőzés miatt, egy tanulmányi ok miatt maradt ki, egy hallgató pedig otthoni családi körülmények alakulása miatt (haláleset) morzsolódott le.

A fizika-matematika szakon eredetileg szakérettségis volt, aki betegség miatt a második félévben kimaradt.

Ebben a tanévben a felvételi vizsgák lezárásáig 9 szakérettségis hallgatót irányítottak a Karra, ebből hatot mat.-fiz. szakra, háromat vegyész szakra. Mindannyian a székesfehérvári szakérettségis tanfolyamról jöttek, jó és közepes érettségivel. Önkéntelenül is felvetődik az a kérdés, hogy

hova kerültek a kitűnő és jeles rendűek.

Az a látszat, mintha a kitűnő és jeles rendűek csak Pestre kerülhettek. Felvetődik viszont az a kérdés is, hogy ha állandóan csak közepes és jórendű hallgatók kerülnek ide, milyen eredmény várható. Lehet-e összehasonlítást tenni két egyetem között, ha az egyik helyen zömmel kitűnő, jelesrendű hallgató van, a másik helyen ezekben még mutatóba is alig kerül. A tárgyilagosság kedvéért meg kell említeni, hogy a hőmezővásárhelyi szakérettségis tanfolyamról került a mat.-fiz. szakra egy kitűnőrendű, de az a hallgató nem akart eredetileg sem tovább tanulni és már le is morzsolódott.

A szakérettségis hallgatók csak kis számban nőnek (79-ből 4) és meg kell jegyezni, hogy a legkomolyabb, legrendesebb hallgatók közé sorolhatók. Gyakoribb eset, hogy szüleik rendezetlenebb anyagi

körülmények között élnek, s ez sok esetben károsan befolyásolja egyetemi munkájukat. A rendelkezésre álló segélykeretből a lehetőséghez képest igyekszünk segítséget nyújtani.

Végeredményben megállapítható, hogy közepes eredménnyel egyetemre került szakérettségis hallgatók nem álltak meg helyüket, ezek előbb-utóbb lemorzsolódnak. A jó, jeles és kitűnő érettségi eredmény pedig nem jelent minden esetben ugyanilyen értékű tudást. Az utolsó két évben idekerült szakérettségis hallgatókból hiányzik az a lelkesedés, tárgyiaszeretet, áldozatvállalás, kötelességeljesítés, ami a korábbi éveken a szakérettségis hallgatókat jellemezte.

Az utolsó szakérettségis tanfolyamokról az 1955-56. tanévben jönnek hallgatók az egyetemre. Kíváncsún volna, hogy

alaposan nézze meg a bizottság kékét javasol továbbtanulásra:

és nem utolsósorban kívánatos volna a kitűnő és jelesrendű hallgatók arányos szétosztása az egyes egyetemek és főiskolák között.

Még egy kérdést fel kell vetni a szakérettségis hallgatókkal való foglalkozás kapcsán. Az intézetek eddig is nagy lelkesedéssel vettek ezeket a hallgatókat tanulmányaik során, ezután sem lesz ez elbaj. A norma bevezetése óta azonban minden oktatószemélyzeti tagnak fokozott mértékben kell kiadni részét a tanrendileg kötelező munkából. Nem számít be a normába a konzultáció, szakérettségis foglalkozás, diákkörök, szakkörök vezetése. Kérdés, hogy ezekre az oktatószemélyzet miből fog időt szakítani. A tanrendi elfoglaltságból nem lehet, az órákra becsületesen kell felkészülni, amire a heti 12 óra sok esetben nem elegendő, tehát ebből sem lehet: marad a tudományos munkára kiszabott idő. Ez viszont azt a veszélyt rejti magában, hogy fiatalabb oktatószemélyzeti tagjaink nem tudnak elmélyülni egy-egy tárgykörben, az idősebbek elől pedig lassan a fejlődés lehetőségét zárjuk el.

Mezősi József
docens

Mit láttam Amerikában?

Péter János református püspök Szegeden

A terem zsúfolásig megtelt emberekkel.

Kikből áll a hallgatóság? Az arcom mindent megmondanak. Van nekik itt kajlabajszú, Bulyba Tárász arcú, vastagnyakú, kopaszfejű, őszülő kálvinisták, pirossal szegett ruhájú katolikus papok; egyszerű háziasszonyok; naftalimból előhúzott ruhájú, társadalmi életet nem élő polgárok; párttagok; tanácsfunkcionáriusok, fiatalok, öregek.

Mit várnak Péter János püspöktől a hallgatók? Igazi, reális helyzetképet amerikai útjáról, a békéről, a vallásról. Péter János püspök kérdések nélkül is megfelelő mindenkinek.

— A protestáns egyházak Ewanstonban tartották ebben az évben világkongresszusukat. Ötven ország ezerkét száz képviselője volt jelen. Jámbor, teljesen vallásos céltól vezetve, igyekeztek a küldöttek a kongresszus színhelyére, a »korlátlan lehetőségek hazájába«. Hogyan érkezünk meg? — Csak a vámvizsgálat volt egy kissé furcsa — mondja a püspök. — Ruháinkat, fehérneműinket, egyenként széthajtogatták, borotváinkat, szappanainkat kopogtatták, csavargatták. — Nagy felelem uralkodik ott, ahol a püspököktől, teológiai tanároktól is félnek — vonja le a következtetést Péter püspök. Aztán a szabályok értelmében Ewanston területét nem hagyhattuk el! Egy amerikai lap arról írt — ne féljenek az amerikaiak, a titkosrendőrség a küldöttek minden lépését figyeli. Egy amerikai magyar lap arról írt, ne féljenek a küldöttek a szegénytelen amerikai titkosrendőrségtől, mert az igazi amerikaiak tömege a haladó világ emberei mellett vannak. Két Amerika van: van egy Wall Street-Amerika és van a dol-

gozó nép Amerikája, Washington, Franklin, Howard Fast, Pool Robson Amerikája. Ez az Amerika, a nép Amerikája, soha nem fog fejezni a haladás ellen — írja ez az amerikai magyar lap. Más lapok bértollnokai aljas rágalmatokat intéznek a kongresszus küldöttéi ellen. Zavarják az emberi összefogásért vallási vonalon is folytatott harcot. Miért teszik ezt? Minden kísérlet, minden eszköz üldözendő az amerikai kétszázézer üzletember szempontjából, ami »a háborút veszélyezteti«.

A kongresszuson kiemelkedő felhívás a japán protestáns egyház részéről volt különösen érdekes. A japán protestáns egyház a világ dolgozóit figyelmébe az amerikai hidrogén- és atombombák kísérletek eltiltására hívja fel. A japán nép teljes súllyal viseli az amerikai bombakísérletek káros hatását. A legfontosabb népelelmezési cikkük, a halállomány 80 százaléka elpusztult az eddigi kísérletek hatására. És még egy sereg eddig nem látott szerencsétlenség leselkedik ennek hatására a japán népre. A kongresszus minden provokáció ellenére elérte célját. Péter előadását az amerikai rádió, még a televízió is közvetítette. Milyen benyomásokat szerzett Amerikában Péter János püspök? — Fény és gyilkos sötétség. Három hét alatt csak Ewanstonban négy embert lőttek le a nyílt utcán. Három hét alatt ezerhatszáznyolcvan lány hagyta el szülei engedélye nélkül a családi fészket. A fény, az igazi fény nem a neon-reklámokból sugárzik Amerikában, hanem a békéért és a szabadságért harcoló nép szeméből, szívéből sugárzik.